

Terecht of niet?

□ Henk van Berkel

Een **lekker gevoel** en toch mis! - **List en bedrog** op een **theorie-examen** van het **CBR**

Het theorie-examen rijvaardigheid dat voorafgaand aan de praktische test moet worden afgelegd, is een ware hindernis. Dat blijkt uit de hoge zakpercentages. Kandidaten is er veel aangelegen om er voor te slagen.

Inleiding

Een rijbewijs is een rijk bezit. In beginsel is het de rest van je leven geldig. Maar bovenal geeft het mogelijkheden waar mensen kennelijk belang aan hechten. De meeste mensen doen dat op de correcte manier: hard studeren op de oefenvragen en maar hopen dat de teller van het aantal correcte antwoorden op de driekeuzevragen bij de goede kant stopt. Maar als je vijf keer bent gezakt, word je enigszins wanhopig. Dan ga je nadenken hoe je de toetssituatie naar je hand kunt zetten. Dat probeerde een aantal vrouwen waarover onderstaande beroepszaak gaat.

De zaak

In de vroege ochtend verzamelde zich een viertal vrouwen bij het Amstelstation in Amsterdam. Zij werden opgehaald door een medewerker van een bemiddelingsbureau en naar Apeldoorn gebracht waar het theoretisch examen rijvaardigheid werd afgenomen. In de lange autorit kregen de vrouwen van de medewerker te horen dat hij, indien ze dat wensten, hen kon helpen met behulp van een kunstmiddel het examen te halen. De vrouwen gingen hier gretig op in. Hij legde het uit. Een handlanger in de examenzaal,

die kennelijk voldoende competent was, zou via codes de vrouwen het correcte alternatief laten weten. De codes zouden worden overgebracht via een zendertje naar een ontvanger ter grootte van een pakje sigaretten, dat de vrouwen in hun BH moesten stoppen. Het apparaatje trilde eenmaal wanneer alternatief één correct was, tweemaal wanneer het tweede alternatief correct was en driemaal voor het derde alternatief. De vrouwen oefenden in de auto met hun nieuwe speeltje en vol vertrouwen liepen ze de examenzaal in, na zich te hebben geïdentificeerd. Om redenen die niet meer te achterhalen zijn, kreeg de beheerder van de examenzaal argwaan over de echtheid van de identiteitsbewijzen van de vier. Hij belde de politie die na afloop van het examen de bewijzen controleerden. Met drie van de vier bleek niets aan de hand; de vierde bleek echter vervalst. Terwijl de drie onschuldigen buiten een sigaretje gingen roken, werd de eigenaresse van de vervalsing afgezonderd en aan een nader verhoor onderworpen. In dit soort gevallen is een fouillering niet gebruikelijk. Die is ook niet gedaan. Toch kwam bij het verhoor, in de processtukken staat 'min of meer bij toeval', het innovatieve pakje sigaretten te voorschijn. De politieman ging direct naar buiten en hield de drie overige vrouwen aan. De andere drie ontvangertjes werden gevonden: één in een bloempot in de ontvangstruimte, een tweede in het toilet en de derde in de politieauto waarin de vier verdachten naar het politiebureau werden vervoerd.

Het verweer

De vier verdachten stonden niet gezamenlijk voor de rechter. De hier beschreven rechtszaak heeft daarom slechts betrekking op een van hen en wel in het bijzonder op de zender-ontvanger zaak. De vrouw beweerde niets van een ontvanger af te weten. Zij ontkende niet dat zij een trilapparaatje in haar BH had gestopt, maar dat was bedoeld voor haar eigen genot, 'het gaf een lekker gevoel'. Er zat geen andere bedoeling bij, zo voegde ze er aan toe. Dat geloofde de rechter niet, zo bleek uit de uitspraak.

Terecht of niet?

Uitspraak

Het Hof achtte bewezen dat verdachte in vereniging met anderen door een of meer listige kunstgrepen het CBR heeft trachten te bewegen tot de uitgifte van een certificaat. Dit is een poging tot oplichting. Wat meetelde is dat de vrouw vooraf afspraken heeft gemaakt over de te hanteren codes.

De strafmaat

De rechtbank schaaft dergelijke vergrijpen onder de noemer misdrijven. De verdachte werd veroordeeld tot een taakstraf van tachtig uur.

Tot slot

Hoe het de andere verdachten in deze zaak is vergaan, is niet moeilijk te raden. Zij allen werden tot dezelfde straf veroordeeld. Het is onbekend of de handlanger in de examenzaal – degene die de signalen uitzond – is opgespoord. Ook het lot van de chauffeur van de auto die de verdachten naar Apeldoorn bracht, de mogelijkheid opperde te frauderen en instructies gaf hoe met de ontvanger om te gaan, is onbekend.

Wat opvalt, is de hoogte van de straf: tachtig uur taakstraf. Ook de benoeming van de overtreding is zwaar: misdrijf. Kom daar maar

eens mee aanzetten in het reguliere onderwijs waar fraude geen onbekend verschijnsel is.

Studenten proberen voortdurend de examinerator om de tuin te leiden, bijvoorbeeld met het inleveren van papers die rechtstreeks zijn geplukt van internet. Als het al wordt ontdekt, is de strafmaat bij eerste overtreding meestal gering: overdoen van de schrijfpdracht. Laat staan dat studenten een strafblad krijgen. Dat lijkt op het meten met twee maten. Zou het niet eens tijd worden om studenten te behandelen als 'gewone mensen' en overtredingen te laten behandelen door rechtbanken in plaats van de Colleges van Beroep?

De heer dr. H.J.M. van Berkel is hoofdredacteur van *EXAMENS* en werkzaam aan de Universiteit van Maastricht. E-mail: H.vanBerkel@EDUC.unimaas.nl.

Gesignaleerd

Hoge boetes voor verhuur diploma

De Gelderlander, 12 september 2009; door Ap van den Berg

Amsterdam - Assuradeuren en hypotheekadviseurs die hun diploma's tegen veel geld verhuren aan tussenpersonen zonder vereiste papieren, kunnen hoge boetes en dwangsommen verwachten. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) gaat hard optreden tegen bij wet verboden verhuur van financiële diploma's. De financiële waakhond kan boetes opleggen van 10.000 tot tenminste 96.000 euro, aldus een woordvoerder. Wie sjoemelt komt bovendien op de zwarte lijst van de AFM.

De branchekoepel van assurantieadviseurs FIDIN juicht de stappen van de AFM om schoon schip te maken toe. "Verhuur van diploma's is zeer schadelijk voor consumenten. Zij krijgen verkeerde adviezen van mensen die onvoldoende zijn opgeleid", stelt secretaris Fred de Jong. De federatie heeft een commissie ingesteld die problemen rond diplomaverhuur gaat onderzoeken.

Op tal van websites worden momenteel aktes te huur aangeboden, zoals het assurantie diploma B, WFT Hypothecair Krediet en 'erkend hypotheekadviseur SEH'. De diploma's kunnen tegen bedragen tot 8.000 euro per maand in bruikleen worden genomen. Op die manier strijken veel diplomahouders bijna het jaarsalaris van een Tweede Kamerlid op, zonder één vinger uit te steken.